

Waar heb ik nou eigenlijk voor gestudeerd?

Nina Janssens

Waar heb ik nou eigenlijk voor gestudeerd?

2015 NINA

Colofon

ISBN 978-90-9029084-3

NUR 809

©2015 NINA

www.ninajanssens.nl

Tekst, foto's en vormgeving Nina Janssens

Omslagontwerp Mariska Boekhorst

Illustraties Koen Janssens

Druk- en bindwerk Grafistar B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze opgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

Gefeliciteerd! • 11

“Begin gewoon” • 15

Lotte van Oudheusden

“Maak je niet te druk” • 19

Edo de Haas

“Vat het niet persoonlijk op” • 23

Robert Moltmaker

“Probeer structuur in je leven te houden” • 27

Liset Schrijver

Wat is er aan de hand? • 30

“Voeg waarde toe aan jezelf” • 35

Annemarie Appelman

“Wees een beetje rebels” • 39

Ralf Beckers

“Kom er ook achter wat je niet wil” • 43

Nadine van der Wal

Strategie 1 Bij jezelf beginnen • 47

“Ga doelgericht te werk” • 49

Robbert Maas

“Ontdek wat je echt graag wil doen” • 53

Jeske Krens

“Leef!” • 57

Pieter Vermeer

Strategie 2 Beslagen ten ijs komen • 61

“Spring in op de trends” • 63

Jan-Paul de Beer

“Val op!” • 67

Niek Gooren

“Wees niet bang om hard te werken” • 71

Jauke Jansens

Een veranderende arbeidsmarkt • 74

“Behoud je enthousiasme” • 79

Tara Scally

“Maak gebruik van deze tijd” • 83

Rosalina Nacken

“Geef niet te snel op” • 87

Mark Voortman

Strategie 3 Investeren in jezelf • 91

“Laat altijd je sollicitatiebrief checken” • 93

Nanske Hoekstra

“Doe ervaring op” • 97

Lieke Hazebroek

“Ga er zelf achteraan” • 101

Menno van Driel

Strategie 4 Opvallen in de massa • 105

“Blijf op het juiste spoor” • 107

Joanne Lucas

“Durf om hulp te vragen” • 111

Jerre Maas

“Volg je hart” • 115

Kelly Donders

“Zoek eerst een broodbaan in plaats van droombaan” • 118

Een interview met Mirjam Sterk

“Zoek je creatieve grenzen op” • 123

Jesse Kester

“Heb een beetje bravoure” • 127

Ruud Snelders

“Weet dat je niet de enige bent” • 131

Oprah Alberto & Lenthe Martin

Strategie 5 Voor jezelf beginnen • 135

“Anker jezelf niet vast” • 137

Jelle Derckx

“Grijp aan wat voorbij komt” • 141

Vincent Tillema

“Laat je inspireren” • 145

Nina Janssens

Conclusie • 149

De laatste tips • 153

Dankwoord • 155

Bronnen • 157

“75.000 JONGEREN VER VERWIJDERD VAN ARBEIDSMARKT”

Nu.nl | 1 april 2015

“Een miljoen tegen jeugdwerkloosheid”

NRC.NEXT | 20 mei 2015

**“Een flexibel contract, als je al
een baan vindt”**

NRC Handelsblad | 2 april 2015

“Stage lopen is een wanhoopsdaad geworden”

Het Parool | 12 mei 2015

**“JONGEREN VAN NU:
WINNERS OF LOSERS”**

NRC Handelsblad | 10 januari 2015

**“DE JEUGDWERKLOOSHEID IS VEEL
HOGER DAN ZIJ LIJKT”**

NRC Handelsblad | 28 maart 2015

“Mbo’ers komen moeilijk aan de slag”

de Volkskrant | 6 november 2014

“Deze generatie heeft alleen tijdens de studie nog een baan”

de Volkskrant | 25 maart 2015

“Twintigers stellen huisje-boompje-beestje uit”

De Telegraaf | 6 maart 2015

“Jeugdwerkloosheid: een verloren generatie”

Een Vandaag | 17 september 2014

**“NOODKLOK JEUGDWERKLOOSHEID
KLINKT MAAR NIET”**

Postonline | 19 september 2013

“Geen baan, dan maar een stage”

de Volkskrant | 23 augustus 2013

“JEUGDWERKLOOSHEID IN DRENTHE NAAR RECORDHOOGTE”

RTV Drenthe | 31 maart 2015

“Nederland krijgt 18 miljoen euro van Europa tegen jeugdwerkloosheid”

Nu.nl | 24 februari 2015

GEFELICITEERD!

Na jaren zwoegen op papers, tentamens en presentaties heb je eindelijk het fel-begeerde papiertje. De studiefinanciering is stopgezet, je krijgt geen studentenkorting meer en voor de trein ga je voortaan het volle pond betalen. Daarnaast mag je vanaf nu wellicht een titel achter je naam zetten. De wereld ligt voor je open. Misschien weet je al jaren precies wat je wilt doen en is een baan vinden een makkie. Maar misschien weet je dat nog niet en liggen de geschikte banen niet voor het oprapen. Dan kom je thuis te zitten. Op de bank, met je goede gedrag en ambitieuze plannen. Niet echt de droomstart die je in gedachten had. Wist je dat je lang niet de enige bent? Momenteel zit bijna twaalf procent van alle Nederlandse jongeren tussen de 15 en 25 jaar werkloos thuis. Misschien lijkt dat nog niet eens zoveel, maar bedenk wel dat het grootste deel van de jongeren in deze leeftijd nog studeert en dat ook een groot aantal afgestudeerden misschien wel werk heeft, maar niet op het gebied of niveau waarvoor gestudeerd werd. Moeilijke tijden dus. En zonde van alle opgedane kennis.

Ik ben zelf opgeleid tot televisiewetenschapper. Een vrij vaag beroep in tegenstelling tot bijvoorbeeld journalist of psycholoog. Een advertentie waarin gezocht wordt naar een televisiewetenschapper ben ik tot op de dag van vandaag niet tegengekomen. Werken bij de televisie lijkt de meest voor de hand liggende optie, maar in die sector wordt bezuinigd. Daarnaast weet ik zelf nog niet eens wat mijn 'droombaan' is. Omdat ik het idee had dat ik niet de enige ben die in dit schuitje zit en er legio afgestudeerden zijn die over deze spannende, maar onzekere periode mee kunnen praten, ben ik op zoek gegaan naar inspirerende verhalen uit de praktijk. Hoe hebben eerder afgestudeerden het aangepakt? Wat zijn zij gaan doen na afstuderen? Hoe hebben zij zich voorbereid op de arbeidsmarkt? En wat kunnen zij meegeven aan toekomstige starters op de arbeidsmarkt? De verhalen heb ik gebundeld en vormen de hoofdmoot van dit boek. Verder zijn in het boek een aantal algemene hoofdstukken opgenomen over de problematiek van jeugdwerkloosheid en de aanpak ervan op macroniveau. Hierover sprak ik onder andere Mirjam Sterk, tot voor kort Ambassadeur Aanpak Jeugdwerkloosheid. Ook vind je verschillende strategieën voor nieuwkomers op de arbeidsmarkt. Deze strategieën heb ik afgeleid uit de beschreven praktijkervaringen van starters. Er is geen vaste manier van lezen. Je kunt van a tot z door het boek heen, maar ook 'zappend'. Ik hoop dat het boek je gaat

helpen bij jouw zoektocht naar een leuke baan of de start van een eigen bedrijf. Of je nou net afgestudeerd bent en ondanks de hoge werkloosheid een goede start wilt maken of inmiddels al wat werkervaring hebt opgedaan, werkloos bent geraakt en je afvraagt wat je volgende stap zal zijn: in alle gevallen kan dit boek je inspireren en een hart onder de riem steken. Iedereen komt uiteindelijk goed terecht!

Nina

** De vraaggesprekken waarop de verhalen zijn gebaseerd, werden gehouden in de periode tussen november 2014 en april 2015. De verhalen zijn momentopnamen. Sommige starters zitten wellicht nog op dezelfde plek, maar bij anderen kan de situatie inmiddels ook compleet veranderd zijn.*

“ANKER JE
NIET VAST AAN
JE OPLEIDING
OF EEN BEPAALDE
IDENTITEIT.
WEET DAT ER
VEEL MEER
MANIEREN ZIJN
OM GELUKKIG
TE WORDEN
BINNEN
HET WERKENDE
LEVEN.”

Jelle

LOTTE VAN OUDHEUSDEN

29 jaar

Spaanse Taal en Cultuur | Culturele Antropologie en Ontwikkelingssociologie
Latijns-Amerika Studies | Universiteit van Amsterdam | Afgestudeerd in 2010
Oprichter de Vinderij | www.vinderij.nl

“Begin gewoon”

Vanaf de laatste jaren op de middelbare school wist ik precies wat ik wilde worden: antropoloog. Ik wilde graag veel reizen en andere culturen en gebruiken leren kennen en analyseren. Na de middelbare school heb ik een jaar door Latijns-Amerika gereisd, vervolgens aan de Universiteit van Amsterdam in vier jaar tijd twee bachelors gedaan en tot slot nog een master. Ik kon aan de slag, want ik was afgestudeerd antropoloog. Helaas lagen de banen niet voor het oprapen en vacatures waarin een antropoloog gezocht werd, kwam ik niet tegen. Dat het heel lastig ging worden wist ik wel. Ik keek ook niet bepaald uit naar de periode na het afstuderen. Ik vond het spannend. Studeren is veel makkelijker en voorspelbaarder. Ook vond ik het lastig om me voor te stellen hoe het zou zijn om een echte baan te hebben. Ik had wel bijbaantjes gehad en vrijwilligerswerk gedaan, maar ik zag mezelf nog niet met een officiële functie op een kantoor of bij een organisatie zitten. Ongeveer een halfjaar heb ik getwijfeld over wat ik nou wilde en heb ik verschillende sollicitatiebrieven verstuurd. Telkens kreeg ik brieven of mailtjes terug dat er vierhonderd sollicitanten waren en dat ik weliswaar in het profiel paste, maar dat er mensen waren met meer ervaring.

OppasStudent

Tijdens mijn studie hadden mijn zus Anne en ik verschillende oppasadresjes. We merkten dat er veel vraag was naar goede oppassers en dat er weinig goed aanbod was. Veel studenten denken niet aan een bijbaan als oppas, want dat is meer iets dat je doet tijdens de middelbare school. Terwijl ouders, vooral in Amsterdam, iets meer verantwoordelijkheid verwachten. De oppas moet door een hectische stad kunnen fietsen, kinderen overal heenbrengen en weer ophalen. We kregen steeds meer de vraag of we niet nog andere leuke mensen kenden die ook wilden oppassen. En mensen uit onze eigen omgeving begonnen zo'n baantje ook steeds interessanter te vinden. Zo zijn we heel spontaan begonnen met een klein netwerk en een zelfgemaakte website. Dit alles zonder echt in de toekomst te kijken. We wisten maar weinig van ondernemen en zijn het maar gewoon gaan doen. Omdat we alles vanuit onze studentenkamers regelden, waren er ook maar weinig kosten aan verbonden. OppasStudent liep echter al snel vrij goed en ook in de periode na mijn afstuderen had ik het er al erg druk mee. Het was dus zeker niet zo dat ik werkloos thuis zat. Nadat ik een halfjaar tever-

geefs geprobeerd had een baan te vinden in mijn vakgebied, koos ik er definitief voor om me volop op het bedrijf te focussen. Een moeilijke keuze, want eigenlijk dacht ik: ik heb ergens voor gestudeerd en daar wil ik iets mee doen. Overigens heeft maar een van de tien studenten van mijn master de baan gevonden waar zij op hoopte tijdens de studie. En we zijn inmiddels alweer vier jaar verder.

Eigen baas

Ik heb tot de dag van vandaag nog geen spijt van mijn keuze en ben ontzettend blij met het werk dat ik doe. Het allerleukste aan ondernemer zijn is de vrijheid. Ik mag helemaal zelf mijn dag indelen. Alles wat ik doe, doe ik voor mezelf, voor ons bedrijf. En niet omdat iemand zegt dat ik het moet doen. Ik denk ook niet dat ik nog snel ergens in loondienst zal gaan. De Vinderij, waar OppasStudent onder valt, hebben we inmiddels uitgebreid met drie werknemers en de 'nevendiensten' PoetsStudent en SeniorenStudent. Zo'n 7.500 studenten in ons bestand kunnen gekoppeld worden aan oppasadressen, schoonmaakklussen en senioren. Dit zijn ouderen die bijvoorbeeld hulp nodig hebben met de computer, maar ook ouderen die weinig anderen zien en het prettig vinden als er zo nu en dan iemand langskomt. Daarnaast houden we verschillende blogs bij, maken we eens in de zoveel tijd een magazine en hebben we onlangs de Stichting SeniorenStudent opgericht. Dit hebben we gedaan omdat we een bijdrage willen leveren aan de maatschappij en niet alleen een commercieel bedrijf willen zijn. Qua opzet lijkt de Stichting SeniorenStudent op de onderneming SeniorenStudent, maar er is meer aandacht voor eenzaamheid en problemen waar ouderen mee te maken krijgen. Daarbij krijgen studenten meer trainingen en gaan ze als vrijwilligers aan de slag. We komen ouderen tegemoet die een gewone SeniorenStudent niet kunnen betalen. Dat is het grootste verschil.

Zussen

Naast mijn werk bij de Stichting ben ik ook maatschappelijk betrokken door vrijwilligerswerk bij een vluchtelingenorganisatie in Utrecht. Daar ga ik eens in de twee weken langs bij vier vluchtelingen. Ook heb ik met vier mede Latijns-Amerikanisten het online magazine conSentido opgericht. Dit werk wil ik graag blijven doen, want het heeft iets meer connectie met mijn studie. Overigens is mijn studie sowieso niet voor niets geweest. Bijvoorbeeld de manier

waarop ik heb leren kijken naar de samenleving is nog steeds heel nuttig voor wat ik doe. Momenteel zijn we bezig de diensten landelijk uit te rollen. We zitten nu voornamelijk in grote studentensteden als Amsterdam, Utrecht en Rotterdam, maar we willen nog meer aandacht genereren en onszelf promoten. Dat ik dit allemaal samen met mijn zus kan doen vind ik ontzettend leuk. We hadden van te voren helemaal niet nagedacht over de consequenties. Dat we elkaar dagelijks zouden gaan zien. Maar het bevalt ons heel goed. We hebben vertrouwen in elkaar en hebben maar weinig woorden nodig om dingen te bespreken. Hoewel we twee verschillende karakters hebben, vullen we elkaar goed aan. Waar we in het begin alles samen en dubbel deden, hebben we nu een duidelijke rolverdeling. Zo houdt Anne zich meer bezig met het contact naar buiten, met de pers bijvoorbeeld, en schrijft ze voor de website. Ik ben meer bezig met de interne organisatie van ons bedrijf en zorg ervoor dat alles goed loopt binnen ons team.

Tips

Er zou wat mij betreft al tijdens de studie meer aandacht mogen komen voor de periode na afstuderen. Ik ben voorbereid op de wetenschap en niet op de arbeidsmarkt. Tijdens mijn studie was er bijvoorbeeld geen ruimte voor een stage. Die voorbereiding op de praktijk heb ik gemist. Universitaire studies staan bekend om hun theoretische karakter, maar het is onrealistisch om te denken dat iedereen uiteindelijk wetenschapper wordt. Ik merk nu ook, als wij sollicitaties hebben bij ons bedrijf, dat we altijd kijken naar wat de sollicitanten al gedaan hebben qua stage of andere werkervaring. Dat is vaak belangrijker dan de opleiding zelf. Daarbij heb ik de periode na het afstuderen zelf ook een beetje onderschat. Het is toch een grote verandering na het studentenleven. Als tip zou ik willen meegeven daar al meer stil bij te staan tijdens de studie. Verder raad ik het ondernemerschap aan. Als je een goed idee heb zeg ik: begin gewoon. Sommigen mensen maken eerst een ingewikkeld businessplan, denken alles uit en beginnen vervolgens niet. Wij zijn er vrij blind ingestapt, maar dat werkte in ons voordeel. Als je van te voren weet wat er allemaal bij komt kijken, dan denk je wel iets meer na. Ik geloof dat je al doende het meeste leert. •